

Fra
RISIKO
til
POTENTIALE

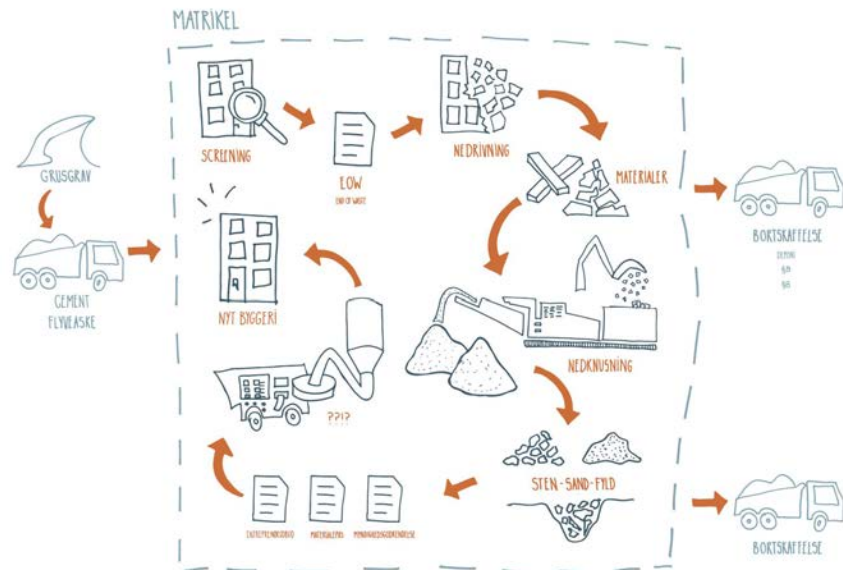
ROSKILDE
KOMMUNE

Circular Development
in a local context

- Risiko, ansvar og konsekvens
- Krav og kriterier
- Cirkulære processer

MUSICON

AKTØR-DREVET BYUDVIKLING

- Identifikation af aktører
- Kortlægning af interesser
- Hjælp til etablering
- Skabe rammer for at det selvgroede kan etablere sig i bydelen
- Skabe kritisk masse
- Test, test, test.. (fysiske rammer, samarbejdsformer, forretningspotentialer etc.)

CIRKULARITET I BYGGEPROCESSEN

Foto: Vandkunsten

Genbrug af industribygninger

Foto: COBE

MUSICON

ROSKILDE
KOMMUNE

BEHOV FOR ET PARADIGMESKIFTE

A5_99_029

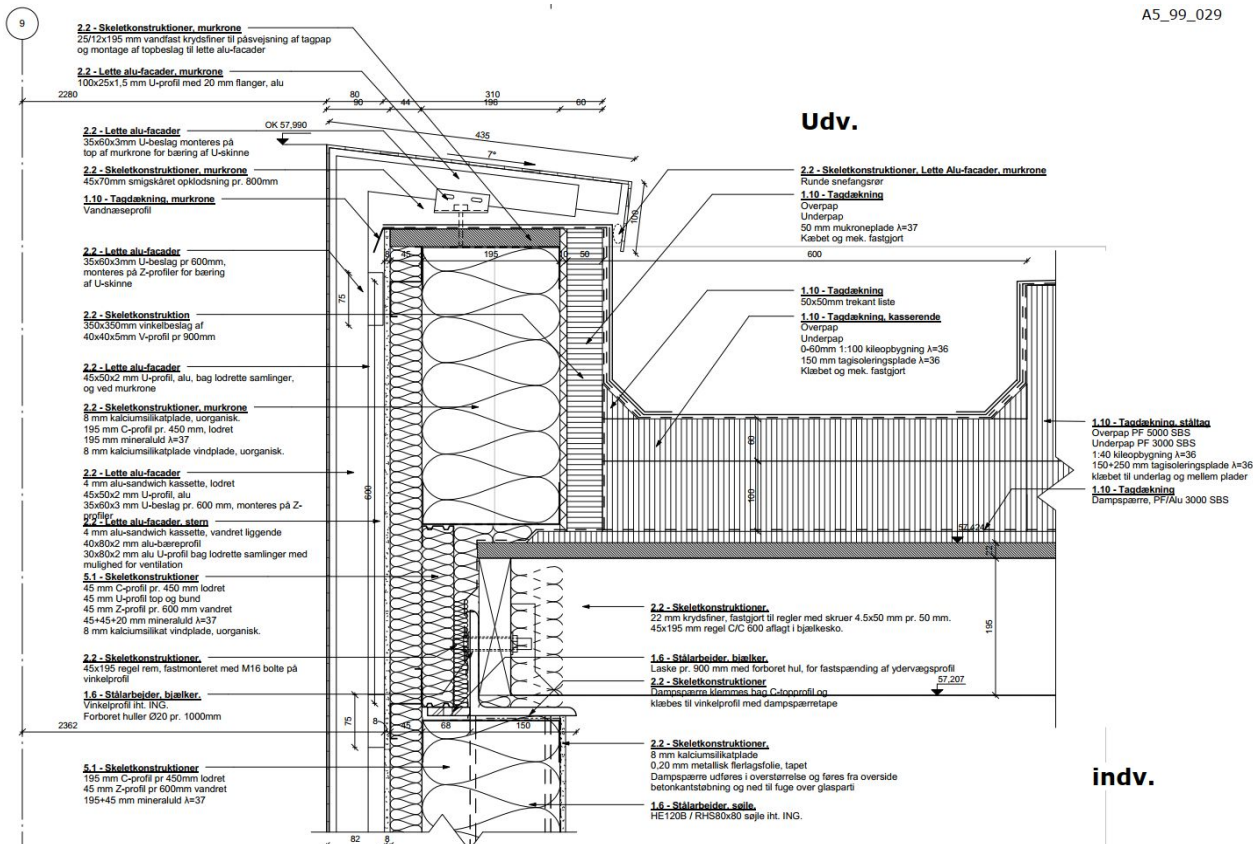
Der bygges for
komplekst

Der anvendes for mange
forskellige materialer.

Bygbarhed er ikke et
mål.

Ansvar placeres
unuanceret.

Der arbejdes ikke transparent
med **risiko** på
bygherresiden.

BEHOV FOR ET PARADIGMESKIFTE

Fokus skal være på de **rigtige løsninger**, i stedet for på risikofrie løsninger.

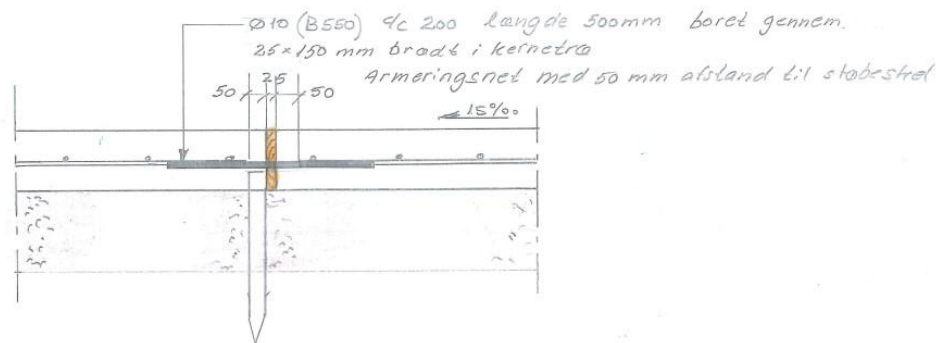
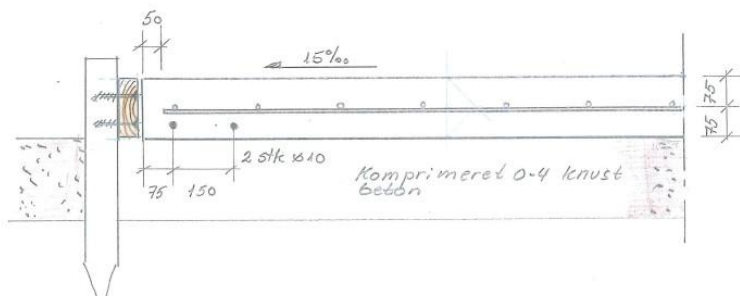
Bygbarhed er et mål i sig selv.

Ansvar skal placeres hensigtsmæssigt.

Der skal arbejdes målrettet med **risiko** på bygherresiden.

BEHOV FOR ET PARADIGMESKIFTE

BEHOV FOR ET PARADIGMESKIFTE

KONTRAKT MAKSIMERING

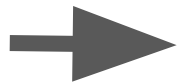

RISIKO KORTLÆGNING

ISOLERING AF RISIKO

Tidligt i
planlægningsforløbet
identificeres
risikoelementer og det
vurderes om de kan
adskilles fra den
primære byggeaktivitet.

TID
ANSVAR

TIDLIG DIALOG

Tidlig markedsdialog
med bydende sikrer
større forståelse af hvor
risiko bedst håndteres.

Risiko for bygherre er
ikke det samme som
risiko for entreprenør
eller rådgiver.

OPTIMERING

UDFØRELSE

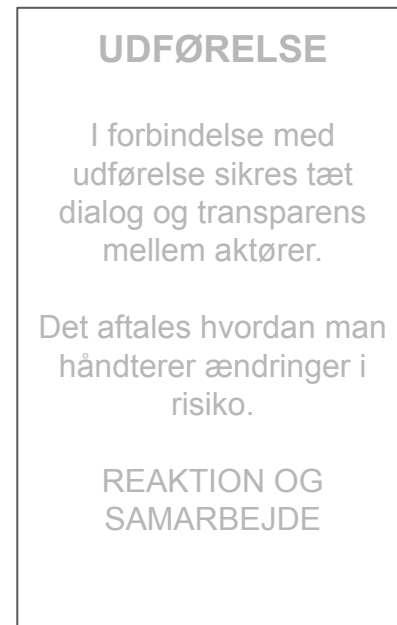
I forbindelse med
udførelse sikres tæt
dialog og transparens
mellem aktører.

Det aftales hvordan man
håndterer ændringer i
risiko.

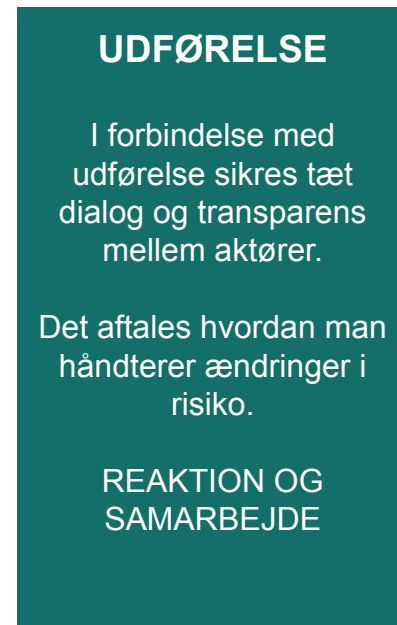
REAKTION OG
SAMARBEJDE

RISIKO KORTLÆGNING

RISIKO KORTLÆGNING

§8 undersøgelser knytter sig til projektet og ikke aktøren

Pulsen Parkeringshus, Musicon

58-ansøgning for byggefeltet

14. januar 2022

Figur 1 Projektområdet vist med blå stibling

Ansvar, risiko og konsekvens skal placeres hensigtsmæssigt.

§8 tilladelser på Musicon er behæftet med stor risiko og konsekvens for jordhåndteringen.

Muligheder for **jordbalance** og synergi med naboprojekter, kan langt bedre foretages inden udbud af **bygherre**.

Kontraktperiode

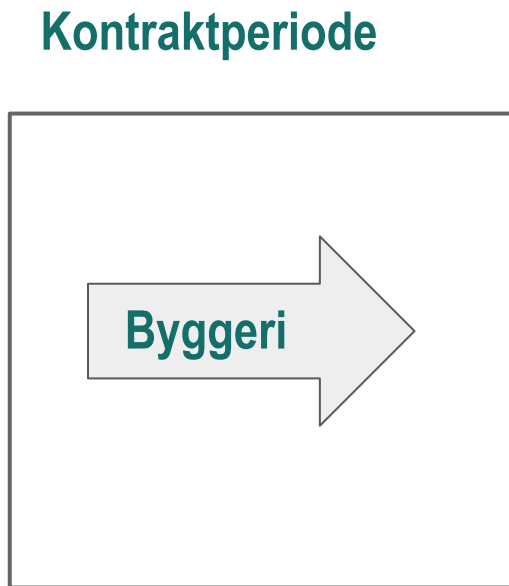
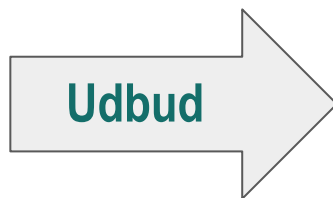
Ansvar, risiko og konsekvens skal placeres hensigtsmæssigt.

§8 tilladelser på Musicon er behæftet med stor risiko og konsekvens for jordhåndteringen.

Muligheder for **jordbalance** og synergi med naboprojekter, kan langt bedre foretages inden udbud af **bygherre**.

Optimeret risikoplacering

Ansvar, risiko og konsekvens skal placeres hensigtsmæssigt.

§8 tilladelser på Musicon er behæftet med stor risiko og konsekvens for jordhåndteringen.

Muligheder for **jordbalance** og synergi med naboprojekter, kan langt bedre foretages inden udbud af **bygherre**.

P-hus Indfaldet

ROSKILDE
KOMMUNE

Bygherre: Roskilde Kommune

Bygherrerådgiver: Artelia A/S

Totalentreprenør: MTHøjgaard med
Arkitekt Mangor Nagel Arkitekter

Udbud i omvendt licitation

“Bedste forhold mellem pris og kvalitet, hvor der alene konkurreres på kvalitet”

Udbudslovens §162

Tildelingskriterier (eksempel)

Funktion

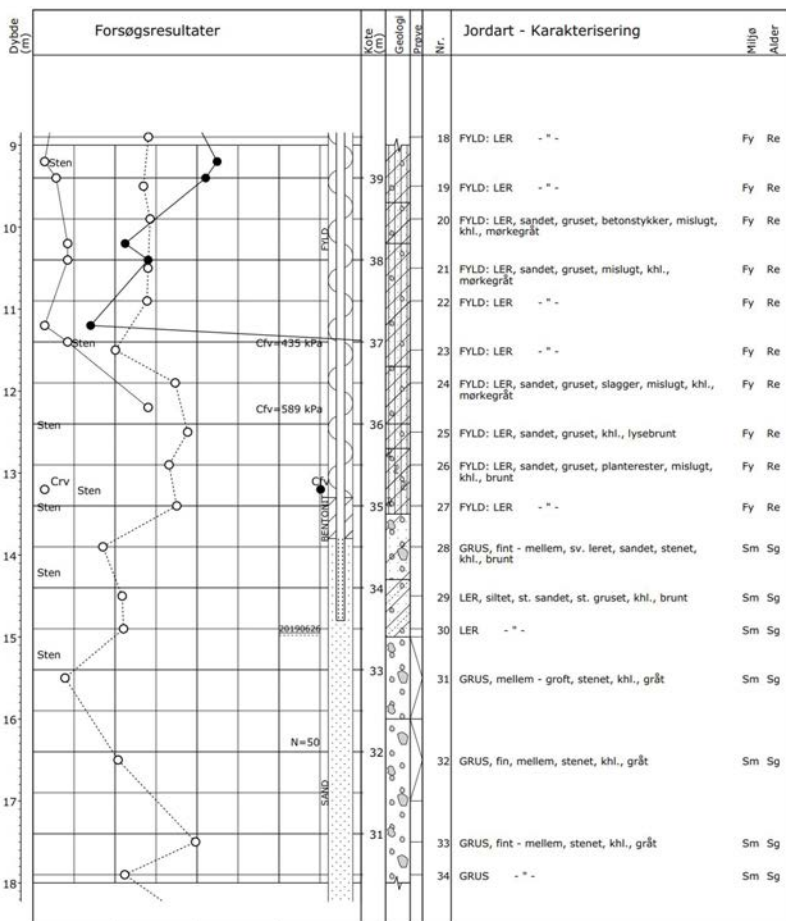
Miljø og innovation

Æstetik

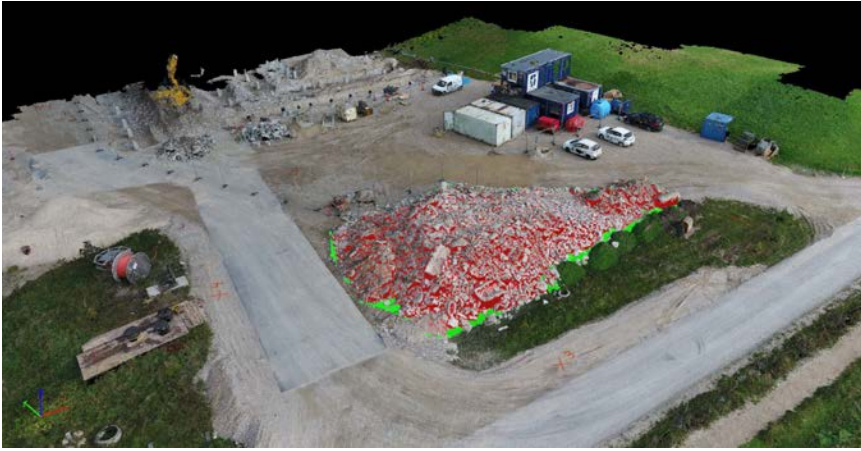
MUSICON

MUSICON

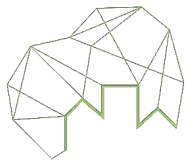

MUSICON

ROSKILDE
KOMMUNE

MUSICON

MUSICON

BUSINESS CASE

Scenarie med bortkørsel

Ophugning, læsning og bortskaffelse af betonrester

1100 tons af 250.-/tons

Levering og indbygning af nyt grusfyld

1000 tons af 187,50/tons

Ialt 462.500.-

Scenarie med genindbygning

Anstilling og knusning af betonrester inkl. sold

68.000.-

Genindbygning af knust 0-32mm stabil

Indeholdt i entreprisetilbud

Ialt 68.000.-

Fraction	Unit	Amount	Circular action	Transport distance Km	Saving Potential Reuse	Saving Potential Recycling	Saving Potential in kg CO2e	Saving Potential Accumulated kg CO2e
1 Sand/Gravel	tons	3500	Local Reuse	50	13466,25	Not relevant	13466,25	13466,25
2 Soil	tons		No circular action		0	Not relevant	0	0
3 Concrete	m ³		No circular action		0	0	0	0
4 Bricks	m ²	5000	General Recycling		194650	246550	246550	246550
5 Glass/windows	m ²		No circular action		0	Not relevant	0	0
6 Gypsum	m ²		No circular action		Not relevant	0	0	0
7 Steel	kg		No circular action		0	0	0	0
8 Aluminum	m ²		No circular action		0	0	0	0
9 Bitumen/Roofing	m ²		No circular action		Not relevant	0	0	0
10 Insulation	m ³		No circular action		Not relevant	0	0	0
11 Timber	m ³		No circular action		0	0	0	0

2,60E+05 kg CO₂e total

CIRKULÆRE PROCESSER

MUSICON

MUSICON

Materialer **testes** og
trækkes ud af affaldshierakiet
med **EoW**

Materialepas viser
mulig anvendelse og oprindelse

ROSKILDE
KOMMUNE

MUSICON

Materiale-kategori	Materiale	Lokalitet (Hal nr)	Reg nr.	Nærmere placering	Antal	Dimension	Foto	Miljøforhold: (A) Særlige arb.miljøkrav ved håndtering (skæring i materialet - afrensning af maling) (B) Særlige miljøkrav ved bortskaffelse som affald (C) Særlige krav ved genanvendelse og indbygning mht. indeklima (se Miljøforhold ark for nærmere beskrivelser)	Holdbarhed/stand	Mulighed for/ metode til adskillelse	Potentiale (skriv bogstav) Genbrug lokalt (A) Genanvendelse lokalt (B) Genbrug / genanvendelse andetsteds (C) Bortskaffes (D)
Døre - træ/metal	Dobbelt trædør Venstre ud Venstre-gænde	H12	H12.H.5	Hal 12 - nordlig ende - streetskate område. Udgang i vestlig facade	1	210 x 88 cm		Prøvetaget. Miljøforhold i maling: A1 B1 C1	God stand	Karmskruer skrues ud og døren inkl. karm tages forsigtigt ud. Dør opbevares fastmonteret i karm. Skruer og propper gemmes. Håndtag og greb afmonteres og opbevares sammen med døren. Døren stilles lodret på palle, med skråstivere monteret (som ved nye døre). Opbevares tørt og indendørs.	A Kan bruges i ny hal 12
Døre - træ/metal	Dobbelt trædør Venstre ud Venstre-gænde	H12	H12.H.6	Hal 12 - nordlig ende - streetskate område. Udgang mod silo i nordlig gavl	1	210 x 195 cm		Prøvetaget. Miljøforhold i maling: A2 B2 C2 (PCB)	God stand	Karmskruer skrues ud og døren inkl. karm tages forsigtigt ud. Dør opbevares fastmonteret i karm. Skruer og propper gemmes. Håndtag og greb afmonteres og opbevares sammen med døren. Døren stilles lodret på palle, med skråstivere monteret (som ved nye døre). Opbevares tørt og indendørs.	A - B Kan bruges til konstruktion i skure. Kan alternativt bruges indendørs hvis maling afrenses.
Døre - træ/metal	Dobbelt ståldør Venstre ud Venstre-gænde	H12	H12.H.7	Hal 12 - nordlig ende - streetskate område. Udgang i vestlig facade	1	210 x 150 cm		Prøvetaget. Miljøforhold i maling: A2 B2 C2 (metaller) (gennemsnitskoncentration) C2 (PCB)	God stand	Karmskruer skrues ud og døren inkl. karm tages forsigtigt ud. Dør opbevares fastmonteret i karm. Skruer og propper gemmes. Håndtag og greb afmonteres og opbevares sammen med døren. Døren stilles lodret på palle, med skråstivere monteret (som ved nye døre). Opbevares tørt og indendørs.	A - B Kan bruges til konstruktion i skure. Kan alternativt bruges indendørs hvis maling afrenses.

CIRKULÆRE PROCESSER

Hal 12 Nederste stålstativ fra tidligere tårn (reserveret)

Reserveret af Klaus Kellermann, 24272123

Dimensionsnoter:
Konstruktionen er 7 m høj

Miljøforhold:

Potentiel CO₂e besparelse

Pr stk: 24.200 kg CO₂e

Total: 24.200 kg CO₂e

Pris

Pr stk: -

Minimumsordre: -

[Send forespørgsel til sælger >](#)

Materialetype:

Materialekategori:

Metal

Materialetype:

Stål, uspecificeret

Kilde:

Fra nedrivning

Mængde

Tilgængelig mængde (total):

1 stk

Dimensioner

Bredde:

500.0 cm

Længde/Højde:

1100.0 cm

Tykkelse:

700.0 cm

Diameter:

-

Pr stk:

Vægt:

22000.0 Kg

Tilgængelighed

Tilgængelig fra:

Man, Okt 2 2023

Tilgængelig til:

-

Lokation

Land:

Danmark

Postnummer:

4000

By:

Roskilde

Adresse:

Rabalderstræde 30

Placering:

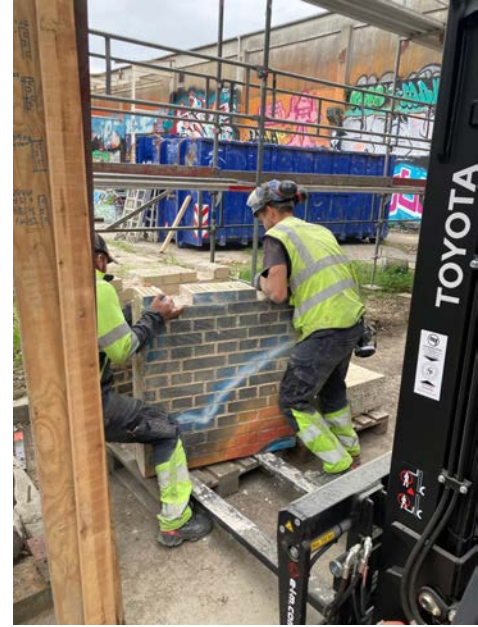
Nordvest for Hal 12

HAL 12

HAL 12

HAL 12 Murfelter, 87x87 cm

For reservation kontakt Gunilla 29424188

Beskrivelse:
Bemalet med graffiti

Miljøforhold:
Miljøforhold i maling (graffiti): A2, B2, C2 (PCB) -se forklaring på billede

Potentiel CO₂e besparelse

Pr stk: 3.345 kg CO₂e
Total: 220.803 kg CO₂e

Pris

Pr stk: -
Minimumsordre: -

[Send forespørgsel til sælger >](#)

Materialetype	Materialekategori: Tegl	Materialetype: Mursten, opmuret	Kilde: Fra nedrivning
Mængde	Tilgængelig mængde (total): 66 stk		
Dimensioner	Bredde: 870.0 cm	Længde/Højde: 870.0 cm	Tykkelse: 22.0 cm
Pr stk	Vægt: 200.0 Kg	Diameter: -	
Tilgængelighed	Tilgængelig fra: Man. Sep 18 2023	Tilgængelig til: -	
Lokation	Land: Danmark	Postnummer: 4000	By: Roskilde
	Placering: ved Hal 11	Adresse: Pulsen 15	

Miljø og innovation

- 1) Laveste CO₂ aftryk pr. m² pr. år (BR 2024 krav, hvor CO₂-udledningen for genbrugsprodukter sættes til en fast lav procentsats på 0 pct.). Trappemodel med 0 point til 5,6 kg CO₂ pr. m² og maks. Point til 3 kg CO₂ pr. m². Lineær. 30%
- 2) Laveste CO₂ aftryk for jordkørsel. (Til- og bortkørsel af jord og grus beregnet med vedlagt CO₂ beregner, hvor afstand til deponi sættes til 15 km) Trappemodel med 0 point til 20.000 kg CO₂ og maks. Point til 4.000 kg CO₂ (15 km transport af 3700 tons jord). 20%
- 3) Bedste “design for adskillelse” strategi. Beskrivelse af metode og system, samt afleveringsmanual. 20%
- 4) Bedste arkitektoniske anvendelse af genbrugte vingetegl med fokus på æstetik og identitet. Mest innovative og teknisk robuste montage af genbrugte vingetegl. Herunder anvendelse af størst mængde. 30%

Risikoelementer	Bygherreansvar	TE ansvar
Dårlig levetid, der ikke skyldes håndtering	x	
Fejl på materiale ved overdragelse	x	
Montageteknik og udførelse		x
Valg af egnet løsning for montage		x
Sammenbygning med tilstødende bygningsdele		x
Mængde vingetegl til rådighed ved kontrakt	x	

ROSKILDE
KOMMUNE

Så langt. Og så godt.

Bæredygtigt byggeri i Roskilde Kommune

ROSKILDE
KOMMUNE

Og hvad så videre?

Som et led i omstillingen til cirkulær økonomi skal byggebranchen ikke blot bruge og omsætte ressourcer på en måde, der begrænser mængden af affald, vi skal også medtænke fremtidens behov for råstoffer og byggematerialer.

Hvad er næste skridt?
Hvor har det størst
effekt at gøre noget?

Bygningstransformation

Vi skal bygge mindre nyt og meget mere om.

Vores eksisterende bygninger bærer på en række kvaliteter. Dem skal vi have øje for. Ved at bevare eksisterende bygningsmasse kan vi spare væsentligt på både CO₂ og ressourceforbrug - og samtidig begrænse vores affaldsproduktion: De bygninger, vi har opført allerede, udleder kun ganske lidt CO₂ i forbindelse med opvarmning og almindelig drift, mens produktionen af nye byggematerialer er en meget tung post på kontoen - hele 10-15 % af Danmarks samlede CO₂-udledning.

Vi har ambitioner i Roskilde Kommune. Og vi deltager aktivt i både private og offentlige partnerskaber for at skubbe på den grønne omstilling i vores egne byggerier og i byggebranchen helt generelt. Derfor er det vigtigt, at vi nu opsætter nye ambitiøse pejlemærker for vores videre indsatser og arbejde med bæredygtighed og ressourceforbrug i kommunen.

Der er heldigvis flere veje at gå. Sammen skal vi beslutte, hvor det giver mest mening at sætte ind, så det, vi bygger i dag, også opfylder morgendagens behov for egnede materialer:

Vi skal have fokus på fleksible løsninger, der ikke kun rummer behovet her og nu, men også de behov, der vil opstå i fremtiden.

Bygbarhed

Vi skal bygge enkelt og robust. I Roskilde kommune skal bygbarhed være et mål i sig selv. Det betyder, at vi skal turde bygge enkelt med få materiale typer og enkle byggeprincipper. Komplekse byggerier med mange forskellige materialer er ofte et udtryk for en alt for rigid fortolkning af regler. Vi skal turde gå den modsatte vej og vægte kvalitet højere end paragrafer.

En af de store udfordringer er genbrug af bærende bygningsdele. For at bygge bæredygtigt skal vi genbruge i et langt større omfang, end vi gør i dag. Men det kræver, at vi dokumenterer byggematerialerne på en ny måde. At vi tester deres egenskaber i virkeligheden og ikke blot beregner dem teoretisk. Derfor skal vi udvikle tests for simple og robuste brugte byggematerialer, der kan fungere i praksis. I byggeriets hverdag.

Materialebank

Vi skal videreudvikle vores materialebank. Vi har i dag en midlertidig, fysisk materialebank med byggematerialer fra Roskilde Kommunes egne nedrivninger, som vi bruger i egne byggeprojekter. Men vi skal også udvikle en praksis for at samarbejde og handle med andre parter om genbrugte materialer. Det vil være en fordel for alle, at vi ikke sender gode byggematerialer til deponi og forbrænding, blot fordi vi ikke selv kan anvende dem. Materialer, der er uegnede til vores brug, men absolut gode nok til at blive udnyttet et andet sted, skal i fremtiden kunne sælges videre til samarbejdspartnere.

En sådan materialebank stiller nye krav til kommunens interne håndtering af materialerne. Vi skal bl.a. afsætte ressourcer og udvikle procedurer for organisering og sortering af materialerne.

Jordbalance

Vi skal samarbejde tværkommunalt om genbrug af jord. I forbindelse med byggeprojekter sker det alt for ofte, at vi graver god jord op og kører den væk – helt uden grund. Kørsel med overskuds jord udleder store mængder af CO₂, og denne udledning kunne nemt undgås, hvis vi havde en fælles praksis for, hvordan vi kan håndtere overskuds jord på en bæredygtig måde.

Det er nemlig ikke specielt udviklet at minimere opgravning af jord på et byggeprojekt. Det kræver blot, at det er en prioritet. I Roskilde Kommune har vi udarbejdet en bygherrevejledning for cirkulær håndtering af jord med fokus på forebyggelse. Med den i ryggen kan vi indarbejde procedurer på tværs af organisationen, så vi får en fælles forståelse for bæredygtig håndtering af jord – fx gennem målrettet kommunikation og vejledninger.

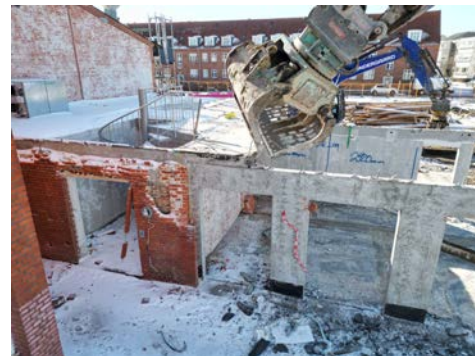

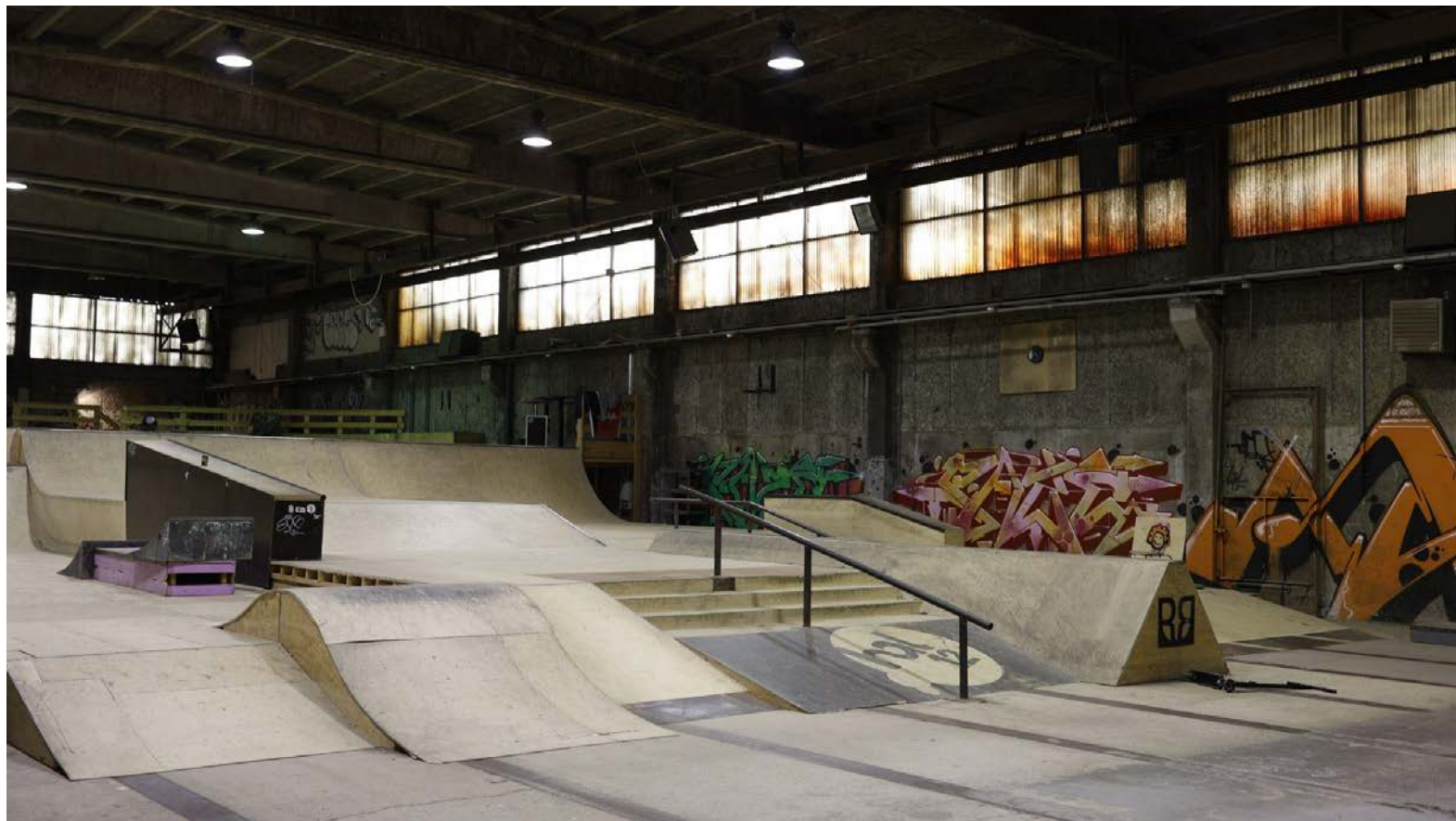

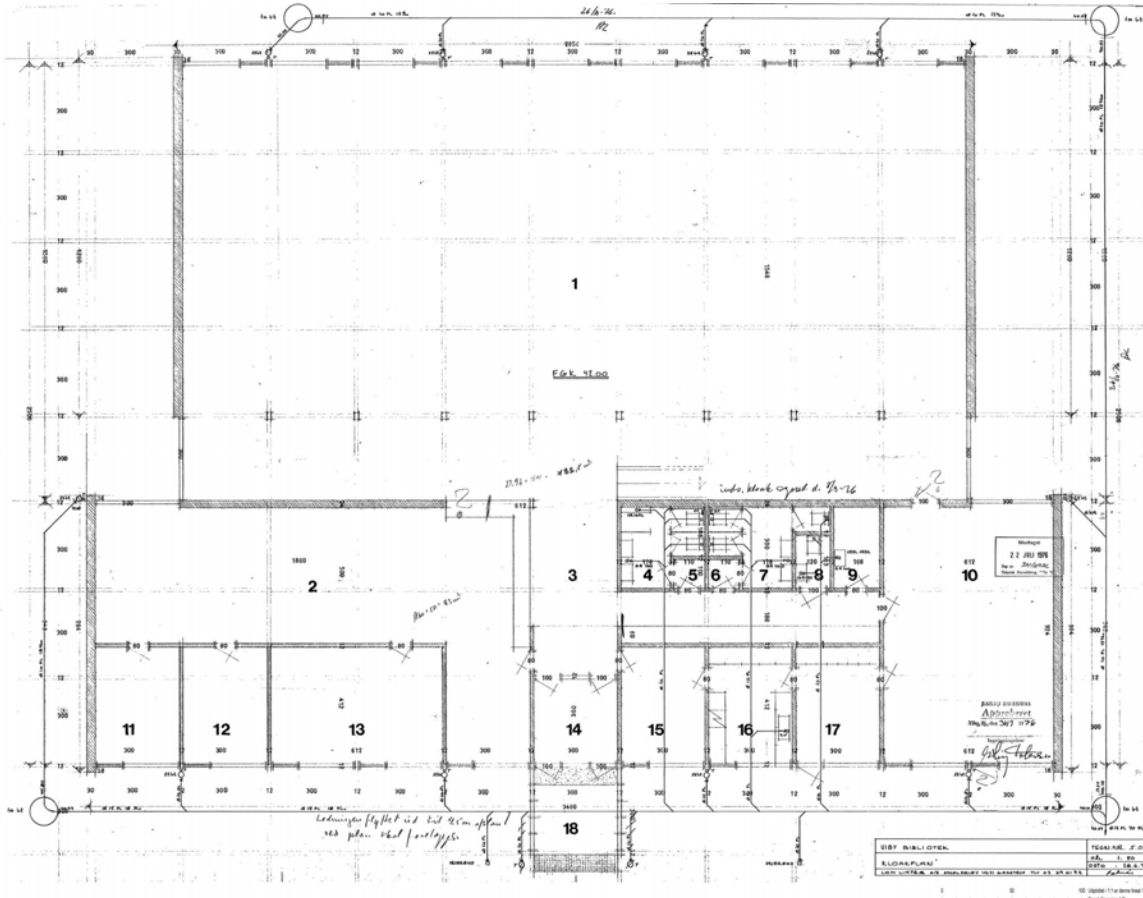
TRANSFORMATION

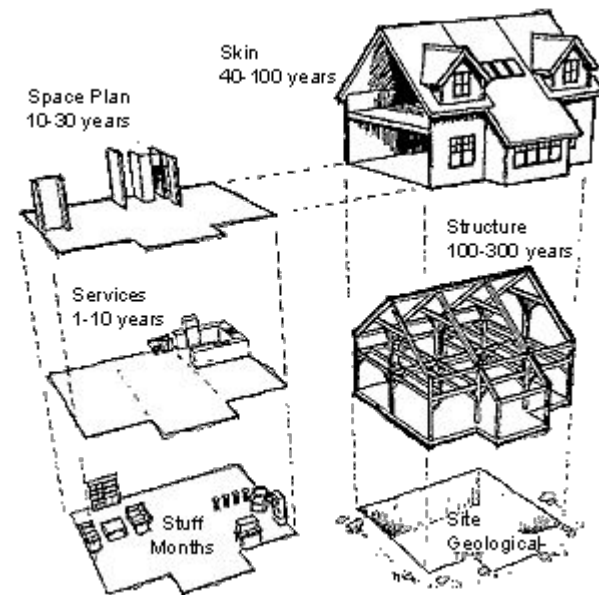
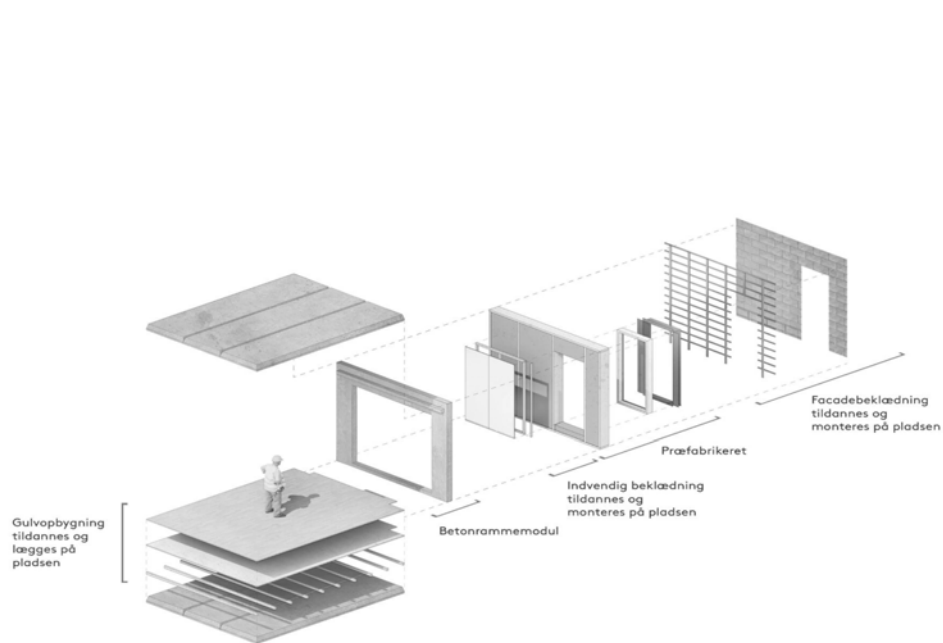
KOMPONENT SCREENING

ROSKILDE
KOMMUNE

KOMPONENT SCREENING

Roskilde Kommune tilslutter sig Reduction Roadmap!

TAK !

ROSKILDE
MUNICIPALITY

www.roskilde.dk/bæredygtigtbyggeri

